løn til gode efter en arbejdsgivers konkurs, kan få sin fordring indfriet inden for de af denne lov fastsatte grænser, hvorfor disse ydelser ikke er »ydelser ved arbejdsløshed« i den i artikel 4, stk. 1, litra g) i forordning nr. 1408/71 anførte forstand.

I sag 39/76

angående en anmodning, som i henhold til EØF-traktatens artikel 177 er forelagt Domstolen af Centrale Raad van Beroep, Utrecht, for i den sag, som verserer for nævnte ret, mellem

BESTUUR BEDRIJFSVERENIGING VOOR DE METAALNIJVERHEID, Haag,

og

L. J. MOUTHAAN, Alphen aan de Rijn,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets forordning nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, særlig bestemmelserne om arbejdsløshed,

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten H. Kutscher, afdelingsformændene A. M. Donner og P. Pescatore, dommerne J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, G. Bosco og A. Touffait,

generaladvokat: J.-P. Warner
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb og de skriftlige indlæg indgivet i medfør af artikel 20 i statutten for EØF-Domstolen kan sammenfattes således:

I — De faktiske omstændigheder og skriftvekslingen

1. Den nederlandske statsborger, L. J. Mouthaan, var arbejdstager i Nederlan-

dene indtil den 30. september 1972. Fra 1. oktober 1972 arbejdede han i Forbundsrepublikken Tyskland for et i Nederlandene registreret og nederlandsk ejet firma. Han havde dog beholdt sin bopæl i Nederlandene.

Da det omhandlede firma i slutningen af 1972 kom i økonomiske vanskeligheder, blev han arbejdsløs. Efter den 21. december 1972 at have stillet sig til rådighed for den nederlandske arbejdsformidling, fremsatte han krav på:

a) arbejdsløshedsydelser efter »Werkloosheidwet« (den nederlandske lov om arbejdsløshed);
b) betaling af de løntilgodehavender, han havde hos sin tidligere, nu konkursramte arbejdsgiver, i medfør af kapitel III A i den nævnte lov, der bestemmer, at den kompetente institution skal overtage de af ansættelsesforholdet flydende forpligtelser, såfremt arbejdsgiveren bliver insolvent.

Den kompetente sociale institution »Bedrijfsvereniging voor de Metaalnijverheid« (metalindustriens institution for social sikring, i det følgende benævnt BV) betalte ham først arbejdsløshedsydelser fra 1. januar 1973 til 26. marts 1973, på hvilket tidspunkt Mouthaan igen havde fået arbejde, men ved beslutning af 30. maj 1973 krævede BV tilbagebetaling af dette beløb under henvisning til, at ganske vist havde Mouthaan i medfør af artikel 71, stk. 1 i Rådets forordning nr. 1408/71 (EFT-specialudgave 1971 (II), s. 366; org. ref. JO L 149, 1971) principielt ret til ydelser efter den nederlandske arbejdsløshedslovgivning, idet han havde boet i en anden medlemsstat end beskæftigelseslandet, men at han konkret ikke kunne gøre denne ret gældende, da han ikke havde erhvervet status som forsikret efter tysk lovgivning. Da Mouthaans sidste arbejdsgiver udelukkende havde drevet virksomhed i Forbundsrepublikken Tyskland, anførte BV, at han kun var ydelsesberettiget efter den nederlandske lovgivning, såfremt han havde været forsikret efter tysk lovgivning.

Denne afgørelse indbragte Mouthaan for den for sådanne sager kompetente ret i Arnhem, Raad van Beroep, som ved dom af 26. februar 1974 statuerede, at Mouthaan var berettiget til nederlandske ydelser i det omfang han opfyldte de betingelser, der stilledes i den nederlandske lovgivning.

Denne afgørelse indankede BV for den kompetente appelret, Centrale Raad van Beroep, Utrecht.

Centrale Raad van Beroep lagde til grund, at Mouthaan ikke kunne betragtes som »grænsearbejder« som omhandlet i artikel 1, litra b) i forordning nr. 1408/71, men var omfattet af forordningens artikel 13, stk. 2, litra a), samt at ingen af de i artikel 14 omhandlede undtagelser eller særregler kunne finde anvendelse, hvorfor den skønnede, at retssagens afgørelse afhang af en fortolkning af fællesskabsretten, bl.a. af følgende spørgsmål:

a) — om den pågældende skal betragtes som »arbejdstager« i den i artikel 1, litra a) i forordning nr. 1408/71 anførte forstand uden hensyn til, at han ikke i Forbundsrepublikken Tyskland har truffet de fornødne foranstaltninger til at erhverve status som forsikret efter denne stats lovgivning;
b) — om den pågældende, såfremt han ikke kan betragtes som forsikret efter førnævnte lovgivning, alligevel har krav på arbejdsløshedsydelser efter den nederlandske arbejdsløshedslovgivning i medfør af artikel 71, stk. 1, litra b), ii) i forordning nr. 1408/71;
c) — om de i kapitel III A i den nederlandske lov om arbejdsløshed fastsatte ydelser kan betragtes som »ydelser ved arbejdsløshed« i den i artikel 4, stk. 1, litra g) i forordning nr. 1408/71 forudsatte betydning.

Centrale Raad van Beroep besluttede derfor ved kendelse af 25. marts 1976 at udsætte sagen og i medfør af EØF-traktatens artikel 177 at forelægge Domstolen de ovennævnte spørgsmål.

2. En udskrift af forelæggelseskendelsen er indgået på Domstolen den 8. maj 1976.

I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der afgivet indlæg af Bestuur der Bedrijfsvereniging voor de Metaalnijverheid ved sin administrerende direktør og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved sine juridiske konsulenter, Raymond Baeyens og Marie-José Jonczy, som befuldmægtigede.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Skriftlige indlæg i henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen

A — Indlæg fra Bestuur der Bedrijfsvereniging voor de Metaalnijverheid

1. BV har først behandlet spørgsmålet, om Mouthaan kan betragtes som arbejdstager i den i artikel 1, litra a) i forordning nr. 1408/71 forudsatte betydning, uanset han ikke har taget skridt til at blive forsikret i Tyskland. Det er BV's opfattelse, at ordene »der er forsikret i henhold til en tvungen forsikring« i denne bestemmelse ikke betyder, at samtlige de af en medlemsstats lovgivning krævede betingelser for at erhverve status som forsikret skal være opfyldt. Som forordningen er opbygget, skal det først afgøres, om en person konkret er omfattet af forordningen, og i bekræftende fald af hvilken medlemsstats lovgivning, denne person er omfattet. Først når disse spørgsmål er oplyst, kan det afgøres, om den pågældende faktisk opfylder de betingelser, som efter den kompetente lovgivning stilles for at erhverve status som forsikret.

I en sådan ordning skal den definition af udtrykket »arbejdstager«, der findes i artikel 1, litra a) i forordning nr. 1408/71, alene fortolkes således, at denne artikel angiver, om en bestemt person *principielt* er forsikret i henhold til den dér omhandlede tvungne forsikring. Det første spørgsmål må altså i så henseende besvares bekræftende.

2. Følgelig opstår yderligere spørgsmålet, om Mouthaan som arbejdsløs i medfør af artikel 71, stk. 1, litra b), ii) er berettiget til ydelserne efter den nederlandske lovgivning, når det forudsættes, at han ikke kan betragtes som forsikret efter tysk lovgivning.

Som en bestemmelse udstedt til gennemførelse af EØF-traktatens artikler 48-51, har artikel 71, stk. 1, litra b), ii) til formål i videst muligt omfang at fjerne hindringerne for arbejdsløshedsydelser til den arbejdstager, der i medfør af sin beskæftigelse i én medlemsstat, beskæftigelseslandet, er forsikret dér, men bor i en anden medlemsstat (bopælslandet), og som efter at være blevet arbejdsløs stiller sig til rådighed for arbejdsformidlingen i bopælslandet eller vender tilbage hertil.

Sagt med andre ord har den pågældende artikel til formål at sikre, at de rettigheder, der er erhvervet i beskæftigelseslandet, opretholdes i bopælslandet i medfør af dettes lovgivning. Denne forordnings udgangspunkt er således, at arbejdstageren faktisk har erhvervet ret til ydelser i beskæftigelseslandet, og at arbejdstageren som sådan var forsikret i dette land: der er således tale om en faktisk omstændighed, hvis eksistens i hvert enkelt tilfælde må godtgøres over for bopælsstatens kompetente institution.

Hvis ikke det forholdt sig således, ville den arbejdstager, der ikke havde status som forsikret i beskæftigelseslandet, men nok efter bopælsstatens lovgivning, der skal finde anvendelse på arbejdstageren, som om han senest havde været beskæftiget dér, være berettiget til arbejdsløshedsydelse. I så fald ville forordningens artikel 71, stk. 1, litra b), ii) få en egentlig retsskabende natur, selv om den ikke har til formål at afføde ret til ydelser, men at regulere den berettigedes erhvervelse af arbejdsløshedsydelser i bopælsstaten.

Dette spørgsmål må følgelig besvares benægtende.

3. Hvad angår spørgsmålet om de ydelser, der omhandles i kapitel III A i den nederlandske arbejdsløshedslov, er det BV's opfattelse, at disse ydelser ikke er omfattet af forordning nr. 1408/71.

Den sociale lovgivnings regler om arbejdsløshed og de hertil knyttede ydelser i den i forordningens artikel 4, stk. 1, litra g) anførte forstand karakteriseres af, at arbejdstageren skal beskyttes mod de økonomiske følger (løntab) af *ufrivillig arbejdsløshed,* hvorimod det nævnte kapitel III A skal beskytte arbejdstagere mod de økonomiske følger af *arbejdsgiverens manglende betalingsevne.*

De risici, som omfattes af de to nævnte regelsæt, er altså af forskellig beskaffenhed. Kapitel III A, der først i 1968 blev indsat i den nederlandske lov om arbejdsløshed, er dog også heri et fremmedlegeme (jf. bemærkningerne til forslag til »lov af 10. juli 1967 om udvidelse og ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring«).

BV har konkluderet, at også det sidste spørgsmål skal besvares benægtende.

B — Indlæg fra Kommissionen for De europæiske Fællesskaber

Kommissionen har først anført, at der ikke kan være tvivl om, at retsforholdet mellem den forsikrede og det firma, som han arbejdede for i Forbundsrepublikken Tyskland, frembyder alle de for en arbejdskontrakt karakteristiske træk, selv om der ikke har foreligget noget skriftligt grundlag. Det fremgår heraf, at Mouthaan havde status som arbejdstager hos den nævnte virksomhed.

I denne egenskab må han nødvendigvis have været omfattet af den sociale sikringsordning i en af de to omhandlede medlemsstater, Nederlandene eller Forbundsrepublikken Tyskland. Arbejdstagere er nemlig både efter den nederlandske lovgivning og den tyske lovgivning tvungent forsikret mod et vist antal forsikringsbegivenheder, bl.a. mod arbejdsløshed: denne forsikring er altså kun den obligatoriske virkning af en arbejdskontrakt.

Følgelig kan artikel 1, litra a) i forordning nr. 1408/71 ikke fortolkes således, at en arbejdstager ikke er »vandrende arbejdstager« i forordningens forstand, så længe han ikke har foretaget de fornødne foranstaltninger til at blive betragtet som forsikret efter den lovgivning, der skal finde anvendelse. Den nævnte artikel 1, litra a) definerer altså ikke udtrykket arbejdstager, men indeholder en referencemulighed, som i lyset af den tvungne forsikring gør det muligt at identificere de arbejdstagere, der omfattes af forordningen.

Det første spørgsmål, der er forelagt Domstolen, kan altså reduceres til spørgsmålet om, af hvilken lovgivning Mouthaan nødvendigvis *har måttet* være omfattet under sin beskæftigelsesperiode i Forbundsrepublikken Tyskland for sin nederlandske, i Nederlandene registrede arbejdsgiver, og hvilke konsekvenser dette har for arbejdsløshedsydelser.

Efter disse almindelige betragtninger har Kommissionen foretaget en nærmere gennemgang af spørgsmålene til Domstolen og har bl.a. anført følgende:

1. Vedrørende det første spørgsmål

Efter de faktiske omstændigheder, der er refereret i forelæggelseskendelsen, er tre slutninger mulige:

a) Mouthaan var »udstationeret« arbejdstager i den i artikel 14, stk. 1, litra a) i forordning nr. 1408/71 forudsatte betydning.

Denne bestemmelse lyder således:

»en arbejdstager, der på en medlemsstats område er beskæftiget af en virksomhed, til hvilken han normalt er knyttet, og

som af denne virksomhed udsendes til en anden medlemsstats område for dér at udføre et arbejde for denne virksomheds regning, er fortsat omfattet af lovgivningen i den førstnævnte stat, forudsat at varigheden af dette arbejde ikke påregnes at overstige et år, og at han ikke udsendes for at afløse en anden arbejdstager, hvis udstationeringsperiode er udløbet«.

At der ikke foreligger nogen dokumentation for udstationeringen, kan ikke bevirke, at arbejdstageren nægtes status som udstationeret i denne artikels forstand. Udstationering må anerkendes i det omfang, arbejdstageren opfylder dens betingelser, især for så vidt angår arbejdsperiodens påregnelige varigheid.

Det er den forelæggende ret, der skal tage stilling til, om Mouthaan var udstationeret, når navnlig henses til de vilkår, der var aftalt med hans arbejdsgiver, og den omstændighed, at han ikke var forsikret i Nederlandene.

I bekræftende fald har Mouthaan i medfør af førnævnte bestemmelse været omfattet af den nederlandske lovgivning, idet Nederlandene er det land, hvorfra han har været udsendt. Arbejdsløshedsydelserne skal afholdes af den nederlandske institution.

b) Mouthaan var en arbejdstager, »som normalt udøver sin virksomhed på to eller flere medlemsstaters område« som omhandlet i artikel 14, stk. 1, litra c) i forordning nr. 1408/71. En sådan antagelse har sandsynligheden for sig, idet Mouthaan efter egne angivelser arbejdede i Tyskland fra mandag til fredag og om lørdagen aflagde rapport herom til sin arbejdsgiver. Også her er det den forelæggende ret, der skal bedømme, om Mouthaan opfyldte betingelserne i den nævnte bestemmelse.

Er dette tilfældet, omfattes Mouthaan således af artikel 14, stk. 1, litra c), i) og er derfor omfattet af den nederlandske lovgivning, idet Nederlandene er den stat, »på hvis område han er bosat«. Også her skal arbejdsløshedsydelserne afholdes af den nederlandske institution.

c) Hvis Mouthaan hverken opfyldte betingelserne i artikel 14, stk. 1, litra a) eller i artikel 14, stk. 1, litra c) finder artikel 13, stk. 2, litra a) anvendelse på ham.

I så tilfælde har Mouthaan i alle henseender været omfattet af den tyske lovgivning om social sikring. Denne forsikring er nemlig tvungen, og det har derfor ingen betydning, at Mouthaan ikke har betalt bidrag til de tyske socialsikringsinstitutioner. Det kan ikke komme Mouthaan til skade, at hans arbejdsgiver har begået fejl, når Mouthaan i god tro gik ud fra, at han var forsikret i Nederlandene, idet hans arbejdsgiver var medlem af »Bedrijfsvereniging voor de Metaalnijverheid«.

Med hensyn til ydelserne ved arbejdsløshed må der sondres mellem to muligheder:

— Enten har Mouthaan været grænsearbejder efter artikel 1, litra b) i forordning nr. 1408/71 og i så fald skulle han have ret til arbejdsløshedsydelse i medfør af artikel 71, stk. 1, litra a), ii). Efter denne bestemmelse modtager grænsearbejdere disse ydelser »efter lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område de er bosat, som om de under deres seneste beskæftigelse havde været omfattet af denne lovgivning . . .«.

Da Mouthaans bopælsstat var Nederlandene, skulle de omhandlede arbejdsløshedsydelser altså have været afholdt af den nederlandske institution efter den for den gældende lovgivning. Den ovennævnte formulering »som om de . . . havde været omfattet af denne lovgivning« synes klart at angive, at det er bopælsstatens lovgivning i sin helhed, som skal finde anvendelse på grænsearbejderens arbejdsløshedsydelser, dels for så vidt angår beløbets størrelse og den periode, hvori de udbetales, dels betingelserne herfor (ventetid). Eftersom de i Tyskland tilbagelagte beskæftigelsesperioder i medfør af artikel 71, stk. 1, litra a), ii)

skal betragtes, som om de var belvet tilbagelagt i Nederlandene, og Mouthaan i medfør af disse perioder opfyldte betingelserne i den nederlandske lov om arbejdsløshed (artiklerne 27 og 35), har han også ret til arbejdsløshedsydelser efter denne lov, der skal udbetales af den nederlandske institution og for dennes regning.

— Eller Mouthaan var ikke grænsearbejder, men alene en arbejdstager, der under sin seneste beskæftigelse var bosat i en anden medlemsstat, end den hvori han arbejdede (dvs. den kompetente medlemsstat). Denne situation er reguleret af artikel 71, stk. 1, litra b), ii) i forordning nr. 1408/71. Efter denne bestemmelse har en sådan arbejdstager, der er helt arbejdsløs, og som stiller sig til rådighed for arbejdsformidlingen i den medlemsstat, på hvis område han er bosat, eller som vender tilbage til denne stats område, ret til ydelser efter denne stats lovgivning, »som om han senest havde været beskæftiget dér«.

Udtrykket »som om han senest havde været beskæftiget dér« betyder, at den kompetente medlemsstats lovgivning, lige som hvor der er tale om en grænsearbejder, finder anvendelse i sin helhed.

I dette tilfælde skal arbejdsløshedsydelserne således afholdes af den nederlandske institution efter den for gældende lovgivning, forudsat at den berettigede har opbrugt de ydelser, han eventuelt har erhvervet ret til i beskæftigelseslandet. Da Mouthaan i nærværende tilfælde ikke har erhvervet nogen ret til ydelser i Tyskland, og da han opfylder betingelserne for tildeling af ydelserne i den nederlandske lovgivning, har det straks fra arbejdsløshedens indtræden været den nederlandske institution, der for egen regning skulle have udbetalt ham de omstridte ydelser.

Ganske vist er Mouthaan ikke omfattet af en af de kategorier af arbejdstagere, som i henhold til afgørelse nr. 94 (EFT C 126, 1974, s. 22) fra »Den administrative kommission for vandrende arbejdstageres sociale sikring« er omfattet af førnævnte artikel 71, stk. 1, litra b), ii). Imidlertid er afgørelserne fra denne kommission kun vejledende og binder ikke domstolene: det drejer sig om en opremsning, der ikke er udtømmende, og som i den nærmeste fremtid vil blive suppleret efter anmodning fra visse medlemmer af denne kommission.

2. Vedrørende det andet spørsmål

Kapitel III A i den nederlandske lov om arbejdsløshed blev indføjet ved en lov af 10. juli 1968, hvis artikel 42, litra a) bestemmer, at standser arbejdsgiveren sine betalinger eller erklæres konkurs, skal den »Bedrijfsvereniging«, som arbejdsgiveren har været medlem af, indtræde i arbejdsgiverens forpligtelser for maksimalt de sidste 13 ugers løn, for løn i den aftalte opsigelsesperiode såfremt arbejdstageren bliver arbejdsløs, samt for feriepenge. Samtlige arbejdstagere er omfattet af disse regler uden hensyn til alder og uden krav om ventetid, hvorimod de kun kan forsikre sig mod arbejdsløshed indtil det fyldte 65. år, og de hertil knyttede ydelser kommer først til udbetaling efter en vis ventetid.

Selv om det således er den samme institution, nemlig den pågældende Bedrijfsvereniging, der skal betale såvel arbejdsløshedsydelser som arbejdstagerens løntilgodehavende hos en insolvent arbejdsgiver, og begge ydelseskategorier er omhandlet i lov om arbejdsløshed, er der forskel på de to kategorier, idet de ikke forfølger samme formål og heller ikke har samme adressater. Hvor arbejdsløshedsydelsen tjener som kompensation for den lønindtægt, den arbejdsløse arbejdstager ville have haft i fremtiden, har kapitel III A til formål, at den kompetente institution skal overtage arbejdsgiverens, af arbejdskontrakten flydende forpligtelser, dvs. fra tabet af beskæftigelse. Ganske vist er kapitel III A i den nederlandske lov om arbejdsløshed ikke udtrykkelig blevet udelukket fra anvendelsesområdet for forordning nr. 1408/71 i Nederlandenes erklæring (EFT C 12 1973, s. 21) om »lov-

givninger og ordninger som omhandlet i artikel 4, stk. 1 og 2 i forordningen«, men det må dog antages, at dette kapitel ikke henhører til »sociale sikringsgrene, der vedrører .... ydelser ved arbejdsløshed«.

Kommissionen har sammenfattet sin opfattelse i følgende forslag til besvarelse af de stillede spørgsmål:

»1. Som arbejdstager i den i Rådets forordning nr. 1408/71 anførte forstand skal anses den, der i medfør af den for ham gældende lovgivning er forsikret i henhold til en tvungen forsikring mod en eller flere risici, der svarer til de sikringsgrene, som indgår i en social sikringsordning for arbejdstagere — også selv om de for arbejdstagerens medlemskab af den sociale sikringsordning fornødne formelle skridt ikke er blevet taget på grund af hans arbejdsgivers fejl.
Ordene »modtager ydelser efter lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område de er bosat, som om de under deres seneste beskæftigelse havde været omfattet af denne lovgivning« i artikel 71, stk. 1, litra a), ii) i Rådets forordning nr. 1408/71 betyder, at det er lovgivningen i arbejdstagerens bopælsstat, der skal anvendes i sin helhed, også for så vidt angår tilkendelse af sådanne ydelser. Det samme gælder for den tilsvarende vending i samme artikels stk. 1, litra b), ii).

2. De i kapitel III A i den nederlandske lov om arbejdsløshedsforsikring omhandlede løntilgodehavender, som arbejdstageren har hos en arbejdsgiver for erlagt arbejde, men som arbejdsgiveren ikke har betalt på grund af insolvens, kan ikke betragtes som ydelser ved arbejdsløshed ifølge artikel 4, stk. 1, litra g) i Rådets forordning nr. 1408/71, idet disse to former for ydelser er af forskellig art og har forskelligt formål.«

III — Mundtlig forhandling

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber har afgivet mundtligt indlæg i retsmødet den 11. november 1976.

Generaladvokaten har fremsat sit forslag til afgørelse i retsmødet den 2. december 1976.

Præmisser

1 Ved kendelse af 25. marts 1976, indgået på Domstolen den 7. maj 1976, har Centrale Raad van Beroep i medfør af EØF-traktatens artikel 177 stillet en række spørgsmål vedrørende fortolkningen af visse bestemmelser i Rådets forordning nr. 1408/71 (EFT-specialudgave 1971 (II), s. 366; org. ref. JO L 149, 1971) om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet;

2 disse spørgsmål er stillet i en retssag angående problemet, om en nu helt arbejdsløs nederlandsk arbejdstager, der under sin seneste beskæftigelse arbejdede i Tyskland for et nederlandsk ejet og registreret firma, men opretholdt sin bopæl i Nederlandene, har ret til ydelser ved arbejdsløshed;

3 efter at dette firma var gået konkurs, stillede arbejdstageren sig til rådighed for bopælsstatens arbejdsformidling og ansøgte denne stats kompetente sociale institution om arbejdsløshedsydelser i henhold til den nederlandske lov om arbejdsløshed (Werklossheidswet) samt om betaling af sit løntilgodehavende hos arbejdsgiveren i medfør af denne lovs kapitel III A;

4 den kompetente sociale institution hævdede i det foreliggende tilfælde, at den pågældende arbejdstager under sin beskæftigelse i Forbundsrepublikken Tyskland ikke havde været forsikret efter den tyske sociale lovgivning, hvorfor han ikke i medfør af artikel 71, stk. 1 i forordning nr. 1408/71 var berettiget til ydelser efter den nederlandske lovgivning om arbejdsløshed.

5 Det første spørgsmål til Domstolen er, om en arbejdstager, der er blevet arbejdsløs under de af den nationale ret beskrevne omstændigheder, kan betragtes som »arbejdstager« i den i artikel 1, litra a) i forordning nr. 1408/71 anførte forstand, uanset at de fornødne foranstaltninger til at blive forsikret efter tysk lovgivning ikke var blevet truffet;

6 der spørges med andre ord, om en arbejdstager, for hvem der ikke er truffet de fornødne foranstaltninger til, at han kan erhverve status som forsikret efter den lovgivning, som han i medfør af forordning nr. 1408/71 er eller forbliver omfattet af, kan betragtes som »arbejdstager« i forordningens forstand.

7 Artikel 1, litra a) i forordning nr. 1408/71 definerer udtrykket »arbejdstager« ved en henvisning til de personer, der er omfattet af en social sikringsordning, som finder anvendelse på eller er oprettet til fordel for arbejdstagere;

8 ved denne henvisning har bestemmelsen ikke til formål at forbeholde egenskaben arbejdstager i denne forordnings forstand for personer, der faktisk er forsikret efter en af de nævnte ordninger, men har til formål at definere arbejdstager som enhver person, som disse ordninger finder anvendelse på;

9 medlemskab af sådanne ordninger følger både i hver enkelt medlemsstat og i Fællesskabets retsorden af ufravigelige retsforskrifter, hvorefter arbejdstageren er omfattet af en tvungen forsikring mod en eller flere risici, der svarer til de sikringsgrene, som indgår i en social sikringsordning;

10 opfylder en arbejdstager altså de objektivt fastsatte, materielle betingelser i den for ham gældende sociale sikringsordning, skal han betragtes som arbejdstager i den i forordning nr. 1408/71 anførte forstand, selv om de for tilknytning til den nævnte ordning fornødne foranstaltninger ikke er truffet.

11 Dernæst spørges Domstolen, om en arbejdstager under de af den nationale ret anførte omstændigheder er berettiget til arbejdsløshedsydelser i medfør af artikel 71, stk. 1, litra b), ii) i forordning nr. 1408/71, uanset at han ikke kan betragtes som forsikret efter tysk lovgivning.

12 Artikel 71, stk. 1, litra b), ii) i forordning nr. 1408/71 bestemmer, at »andre arbejdstagere end grænsearbejdere, der er helt arbejdsløse, og som stiller sig til rådighed for arbejdsformidlingen i den medlemsstat, på hvis område de er bosat, eller som vender tilbage til denne stats område, modtager ydelser efter denne stats lovgivning, som om de senest havde været beskæftiget dér; disse ydelser udbetales af bopælsstedets institution for denne institution regning«;

13 ifølge 9. betragtning i forordning nr. 1408/71 har artikel 71, stk. 1, litra b), ii) til formål at sikre arbejdstagere, der befinder sig i en af de dér omhandlede situationer, arbejdsløshedsydelser på sådanne betingelser, at de bedst muligt sættes i stand til at søge nyt arbejde;

14 med henblik herpå fastsættes det i denne bestemmelse, at den arbejdsløshedsforsikringsordning, der skal anvendes på sådanne arbejdstagere, er ordningen efter den nationale lovgivning i den medlemsstat, hvor den arbejdsformidling befinder sig, som de stiller sig til rådighed, og på hvis område de er bosatte eller vender tilbage til;

15 da den seneste beskæftigelse skal betragtes, som om den havde fundet sted på denne medlemsstats område, følger det af artikel 71, stk. 1, litra b), ii), at den pågældendes ret til ydelser skal afgøres efter denne stats lovgivning, såvel hvad angår ydelsernes størrelse og den periode, hvori de udbetales, som angående betingelserne for deres erhvervelse;

16 det andet spørgsmål skal derfor besvares således, at en helt arbejdsløs arbejdstager, der senest var beskæftiget i en anden medlemsstat end bopælsstaten, men af et i bopælsstaten registreret firma, og som for denne beskæftigelses ved-

kommende var omfattet af beskæftigelseslandets lovgivning, i medfør af artikel 71, stk. 1, litra b), ii) i forordning nr. 1408/71 er berettiget til arbejdsløshedsydelser i henhold til den nationale lovgivning i den stat, hvor han bor, og på hvis område den arbejdsformidling, for hvilken han stiller sig til rådighed, er beliggende.

17 Endelig spørges der, om udtrykket »ydelser ved arbejdsløshed« i artikel 4, stk. 1, litra g) i forordning nr. 1408/71 kan fortolkes som omfattende de ydelser, der er omhandlet i kapitel III A i den nederlandske lov om arbejdsløshed.

18 Kapitel III A i denne lov bestemmer, at den kompetente sociale institution overtager de forpligtelser ifølge arbejdskontrakten, som en arbejdsgiver, der er blevet insolvent, har over for en arbejdstager;

19 disse bestemmelsers formål er, at den arbejdstager, der har løn til gode efter en arbejdsgivers konkurs, kan få sin fordring indfriet inden for de af denne lov fastsatte grænser;

20 en sådan overtagelse har intet til fælles med de ydelser ved arbejdsløshed, der omhandles i artikel 4, stk. 1, litra g) i forordning nr. 1408/71, idet disse sidstnævnte ydelser i det væsentlige skal sikre den arbejdsløse arbejdstager visse beløb, der ikke modsvarer en erlagt arbejdspræstation;

21 det tredje spørgsmål skal derfor besvares således, at ydelser som de i kapitel III A i den nederlandske arbejdsløshedslov omhandlede ikke er »ydelser ved arbejdsløshed« i den i artikel 4, stk. 1, litra g) i forordning nr. 1408/71 anførte forstand.

Vedrørende sagsomkostningerne

22 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, der har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres;

23 da retsforhandlingerne i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser,

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt den af Centrale Raad van Beroep ved kendelse af 25. marts 1976, for ret:

1. **Opfylder en arbejdstager de objektivt fastsatte, materielle betingelser i den for ham gældende sociale sikringsordning, skal han betragtes som arbejdstager i den i forordning nr. 1408/71 anførte forstand, selv om de for tilknytning til den nævnte ordning fornødne foranstaltninger ikke er truffet.**

2. **En helt arbejdsløs arbejdstager, der senest var beskæftiget i en anden medlemsstat end bopælsstaten, men af et i bopælsstaten registreret firma, og som for denne beskæftigelses vedkommende var omfattet af beskæftigelseslandets lovgivning, er i medfør af artikel 71, stk. 1, litra b), ii) i forordning nr. 1408/71 berettiget til arbejdsløshedsydelser i henhold til den nationale lovgivning i den stat, hvor han bor, og på hvis område den arbejdsformidling, for hvilken han stiller sig til rådighed, er beliggende.**

3. **Ydelser som de i kapitel III A i den nederlandske arbejdsløshedslov omhandlede er ikke »ydelser ved arbejdsløshed« i den i artikel 4, stk. 1, litra g) i forordning nr. 1408/71 anførte forstand.**

Kutscher Donner Pescatore Mertens de Wilmars

Sørensen Mackenzie Stuart O'Keeffe Bosco Touffait

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 15. december 1976.

A. Van Houtte
Justitssekretær

H. Kutscher
Præsident